

КОВИЉКА ЛЕТИЋ

ОСНОВНА ШКОЛА У ЧАЧКУ ОД 1918. ДО 1941. ГОДИНЕ

КОВИЉКА ЛЕТИЋ
УУ 11000 Београд
Расинска 9

УДК 373.3 (091) „1918—1941”

У току Првог светског рата Основна школа у Чачку и основне школе у чачанском школском срезу веома су пострадале. Из извештаја чачанског школског надзорника од 17. августа 1919. године упућеног Министарству просвете (одељењу за основну наставу) сазнајемо да су њихове зграде остале без прозора, врата, ограде и споредних зграда. „Зато многе школе тужно и осамљено штрче. У овом упропашћивању суделовали су, нажалост, понегде и наши.“ Непријатељ је из свих школа однео звона, уништио школске и Бачке књижнице, упропастио намештај и училиа. Остала је тек по која клупа и по која избледела табла.¹

Штета на згради чачанске Основне школе износила је 14.500 динара. Вредност упропашћених књига Бачке и школске књижнице процењена је на 10.000 динара. Намештај и училиа, архива, пећи, мапе, метарске мере, столови, столице, слике, рачунаљке и канцеларијски материјал — све то је оштећено или упропашћено. Укупна

штета коју је чачанска школа претрпела износила је око 45.000 динара.²

Чачанска општина је на оправку своје школе утрошила преко 200.000 динара. Грађевински материјал за ту оправку био је веома скуп и тешко се набављао. „Ни сам град Чачак још не може да доведе у ред своју школску зграду, а камоли удаљена села“ — писао је школски надзорник министру просвете.³

Дуго се после рата као једини намештај у школама могао видети мали број обичних скамија, остарела табла, исцепана земљописна карта. У чачанској — није било ни клупа за све ђаци.

Школске 1919/20. у Основну школу у Чачку уписан је велики број ђака. Сустигло се неколико генерација, јер школа за време рата није радила. Првака је било 80 и њих је учио Стеван Вучковић. Милош Поповић и Анка Кордић учили су 112 другака, Савко Филиповић 64 трећака, а Пера Михаиловић 69 четвртака.⁴ Управитељ школе Нинко Цветојевић ослобођен је учитељства пошто је одређен за надзорника основних школа у студеничком и моравичком срезу.

На крају школске 1919/20. ђаци су превођени у старији разред ако су показали само задовољавајући успех. Већина је остављала добар утисак. „Одело им је било чисто и они сами. Али на њиховим бледим и испијеним лицима јасно се видео траг рата“ — писао је у свом извештају Благоје Радојковић, школски надзорник, министру просвете.⁵

Ђаци нису имали букваре, читанке, ни друге школске потребе. Учитељи су све чинили да ђаци из свих предмета постигну успех. Преобимно наставно градиво требало је смањити и учинити да ђаци оно што науче и — разумеју. Требало је њима и народу омитити књигу. У том смислу Министарство просвете оснивало је културне одборе. Најпре — у Чачку и Краљеву.⁶

У Чачку је октобра 1919. године Мисија Американаца од Министарства војног и морнарице добила касарну X пука и у њој отворила школу, коју су похађала сирочад Србије. Училе су их две васпитачице. „просте и неписмене жене“. Њихов рад надгледале су две матроне Американке, које нису знале српски. Једна од њих је била библиотекарка, а друга глумица.⁷

Дом Американаца није био под надзором Министарства просвете, па је школски надзорник Благоје Радојковић писао Министарству просвете тражећи да министар од управе Дома захтева да се нестручне васпитачице уклоне и тај посао повери наставницима које ће

држава плаћати и које ће у Дому имати стан и храну. Ово је учињено и од тада ће се установа звати Државни дечји дом.

На крају школске 1919/20. године у Државном дечјем дому учило је 62 ученика и 17 ученица. Учили су их: Јелисије и Зорка Андрић, Наталија Милић, а ручни рад им је предавао Јездимир Р. Милинковић.

Наредне, школске 1920/21. године у чачанску школу се уписао 295 ђака, од којих је 244 редовно похађало наставу и било распоређено у пет одељења. Њихови учитељи су били: Стеван Вучковић, (уједно и управитељ), Анка Кордић, Милош Поповић, Петар Михаиловић и Савко Филиповић.

Чачак је 1921. године имао 150 домова, 1.125 пореских обвезника, 655 ђака (дечака — 316 и девојчице — 339). Државни дечији дом похађало је 188 ђака.⁸

Наредне, школске 1922/23. у Државном дечијем дому учило је 235 ђака, а учитељи су им били: Драгутин Оцокољић (који је учио 36 првака у једном одељењу) и Љубица Поповић (55 првака у другом одељењу), Зорка Андрић (60 другака), Јездимир Милинковић (44 трећака) и Јован Петронијевић (40 четвртака).

Из извештаја школског надзорника Благоја Радојковића, упућеног Министарству просвете (одељењу за основну наставу) сазнајемо да је Американска мисија помогла Државни дечји дом у Чачку са 138.190 динара. Сваком сиромашном детету у овом дому давано је месечно по 50 динара до првог октобра 1922. године, а после тога — по 25 динара месечно. На име помоћи Американска мисија је издала овом дому 703.695 динара. Осим тога, поклонила је деци у Дому 484 пари ципела (сваки ученик је добио ципеле), 484 капе, 968 комада рубља.⁹

Државни дечији дом похађала су деца стара од осам до 15 година. Млади до 12 година су похађали наставу док су старији упућивани у радионице — да изуче по неки користан занат, а увече су ишли на аналфабетски течај.

Чачанска основна школа школске 1923/24. године имала је осам одељења ђака. Прво одељење (са 34 другака) учио је Стеван Вучковић, друго (са 37 трећака) Драгутин Оцокољић, треће (са 40 четвртака) — Владимир Вељашевић, четврто (са осам првакиња и 23 другакиње) — Персида Михаиловић, пето (са 40 трећакиња) — Даница Борђевић, шесто (са 40 четвртакиња) — Јелена Радојковић, седмо (мешовито, са 17 првакиња и 13 другациња) — Милан Смиљанић и

осмо (такође мешовито, са 14 четвртака и 17 четвртакиња) — Милева Обрадовић.¹⁰

Државни дечији дом је био пред затварањем, због чега је школски надзорник Брана Обрадовић предложио министру просвете да се наставник трећег одељења Владимир Вељашевић, због тога што је напунио 32 године учитељске службе и зато што је слабог здравља, пензионисао, а на његово место постави Катарина Узновић, наставница Државног дечијег дома, а да се на његово место, место школског надзорника (пошто ће он такође бити пензионисан) постави Драгутин Оцокољић, наставник другог одељења, на чије место ће доћи Јездимир Миљинковић, учитељ Државног дечијег дома; и Благоја Радојковића, учитеља Државног дечијег дома, предложено је, такође пензионисати, јер је навршио 32 године учитељске службе. „Ако би министар просвете све ове предлоге прихватио онда по затварању Државног дечијег дома без службе остаје само Анка Кордић чији муж је адвокат и богат човек.“¹¹

Настава је у свим школама чачанског школског среза извођена доста правилно и успешно. Осећао се знатан бољитак код Ђака у погледу чистоће, пажљивости, уљудности, чега није било после рата.

Наставнике у основним школама оцењивао је школски надзорник, који је два пута посећивао сваког наставника у разреду. При другом обиласку надзорник је наставнику давао оцену. Оцењивао је обрађивање градива и колико је оно постало својина ученика. Ево како је школски надзорник Милен Палуревић на крају школске 1924/25. године оценио Јелену Б. Радојковић: „Данас сам извршио завршни преглед у овом одељењу. Наставни програм је свршен из свих предмета, настава је правилна и успешна. Васпитање у ужем смислу заступљено је. По томе, а на основу члана 48. Закона о народним школама рад и успех наставнице оцењен — одличан. 30. маја 1925, Милен Палуревић.“¹²

Школска година у свим школама завршавала се, на Видовдан, веома свечано. Тога дана су поклањане књиге најбољим ученицима — за одличан успех и примерно владање.

У Чачку је тек после шест година унеколико обновљена Народна књижница — са 28 књига.

Осим Народне књижнице, у Чачку је успешно радила Раденичка занатска школа, за чије остварење је најзаслужнија Ленка Гавровић, супруга дугогодишњег народног посланика Васе Гавровића. „Ленка Гавровић је била председница и душа Раденичке — занатске

школе која својим ученицима даје не само стручно знање него их и просвећује и васпитава, спрема за добре домаћице и грађанке“ — писао је министру просвете школски надзорник Милен Палуревић (школски надзорник за чачански школски срез од 25. априла 1925).¹³

Ленка Гавровић је имала важну улогу и у Поодбору Друштва Црвеног крста. Била је организатор свих повремених одбора за све хумане, просветне и привредне послове. За рад на народном просвећивању предложена је да се одликује орденом Св. Саве V реда.

Школски надзорник Милен Палуревић предложио је обласном школском надзорнику да се управитељ Чачанске основне школе Стеван Вучковић такође одликује орденом Светог Саве V реда. Вучковић је предложен за овако високо признање, јер је био одличан управитељ школе, наставник и васпитач. Захваљујући њему, Чачак је имао најуређенију школу. Његовим заузимањем установљен је чачански школски подмладак Црвеног крста, који је имао велики васпитни утицај на грађане. Био је председник Среског учитељског друштва. У свим народним пословима учитељ Вучковић је призиван и народ га је веома уважавао. Био је учесник у рату. Писао је о прошлости свог родног краја. „Све што је радио, радио је из чисте љубави према свом народу“ — образлагао је надзорник Палуревић свој предлог за признање овом учитељу.¹⁴

Управитељ Основне школе у Чачку Стеван Вучковић обавестио је министра просвете да је чачанска општина измиривала цео школски прирез и да је школа била подмирена свим потребама. Због тога је била пример многим другим градским школама.

Чачанска основна школа имала је знатан школски фонд, који је служио за помоћ сиромашним ђацима. Из њега се сваке године могао оденути изванредан број сиротних ђака од кошуље до зимског капута. Овај фонд био је веома цењена установа; уписивањем нових чланова непрестано је увећаван капитал фонда.

Основна школа у Чачку није имала радионицу, али су ђаци израђивали моделе од некаквог меког дрвета и исецали предмете од хартије. Девојчице у женској школи су израђивале лепе ручне радове.

Приређене су две изложбе ђачких радова, цртежа и писмених састава. Једна изложба је приређена у Чачку, 4. јуна, приликом одржавања учитељске скупштине, на коју су дошли учитељи из трнавског и љубићког среза. Другу изложбу приредили су наставници-це Чачанске основне школе и то су били веома лепо израђени ђачки радови.¹⁵

У Чачанској основној школи 1. септембра 1927. отворено је ново, девето одељење, у коме је за наставницу одређена Анка Кордић.

У школи је крајем школске 1928/29. има 633 ђака. Већина наставника било је одлична: Стеван Вучковић (управитељ школе), Милева Анђелковић, новопостављена наставница, Даница Борђевић, Анка Кордић, Зорка Луковић, Евка Мариновић, Александар Милошевић, Драгољуб Оцокољић, Милица Раднић, Милан Смиљанић и Радојка Цвијовић.¹⁶

Од 1928. у Чачку је постојало Државно дечије забавиште. У њему је радила стручна забавиља. Родитељи су прихватили ову установу и радо су у њу давали своју децу. Те, 1928. године у Забавиште је примљено 58 мушке и 62 женске деце. Прва забавиља била је Катица Лауер, која је завршила течај при Учитељској школи у Дубровнику.¹⁷

Школске 1928/30. уписано је преко 700 ђака. Тако велики број младих није се могао сместити у постојећој школи, која је имала осам учионица и није поседовала учитељске станове. Због тога је чачанска општина 1929. године закупила, привремено, једну приватну зграду, која је послужила за школу док се нова сагради. Годишња кирија за ову зграду износила је 14.400 динара.¹⁸

Наредне школске године у Чачку је формирано 16 одељења ученика, које је учило 16 наставника-це. Наставу је походило 413 деака и 355 девојчице. Задивљујуће велики број девојчица који се школовао.

У Чачку је неколицини ученика католичке вере наставу изводио католички свештеник из Крагујевца.

Управитељ Чачанске основне школе Стеван Вучковић обавестио је 30. августа 1930. начелника трнавског среза да се у Чачку довршава учитељски дом, који ће служити као пансион за становање ђацима који похађају Чачанску основну школу, а њихови родитељи — учитељи од њих су одвојени пошто учитељују по сеоским школама. Овај дом подигло је Учитељско удружење Чачка, које је 10. и 11. октобра 1930. одржало скупштину свих задругара који су, том приликом, донели правилник и њиме прописало правила за уношење дечије имовине у овај дом. Изградња Учитељског дома стајала је 600.000 динара. Министарство просвете је помогло Учитељско удружење са 30.000 динара — да се сагради овај дом. Председник Учитељског удружења Дома у Чачку био је Стеван Вучковић, управитељ Основне школе.¹⁹

После много труда и убеђивања од стране Министарства просвете, привољена је чачанска општина да донесе одлуку о подизању још једне основне школе, поред постојеће, која је саграђена 1903.

године. Одређена је комисија за избор земљишта и требало је градњу почети одмах.²⁰

Међутим, Школски одбор Чачанске основне школе и начелник трнавског среза обавестили су 26. марта 1934. Краљевску банску управу да је одбор чачанске општине изменио одлуку о подизању школске зграде тако што је одлучио да, уместо једне, сагради две мање — на два различита краја вароши и да су одређена места где ће се градити. Предлог је прихватила Краљевска банска управа, а министар просвете га је одобрио.²¹

Чачанска општина у свом буџету није имала довољно средстава, па је размишљала о кредиту, позајмицама и другим начинима обезбеђивања средстава за градњу школе. Почетак градње је одлагао, због чега је управитељ школе (постојеће) Стеван Вучковић то одлагање окарактерисао као „саботажу“ и кривицу приписао тадашњем председнику чачанске општине Радивоју Пантовићу. Одустало се од градње две школске зграде.

Те, школске године 1936/37, када је, напоскон, почела градња нове школе (почетком августа 1936). У постојећу школу уписан је 884 ученика, које је учило 22 наставника-це. Изградња нове школе постала је преко потребна.²²

Од ових 22 наставника-це само су Драгутин и Марица Јаковљевић премештени у Сарајево. Због чега је дошло до овог премештаја, објаснио је председник Радикалног месног одбора у Чачку Јован М. Николић у жалби коју је упутио 20. септембра 1936. краљевском намеснику у Београд, у којој каже да је, након петوماјских избора 1935, читаву годину дана група око народног посланика Светолика Станковића отворено претила наставнику Јаковљевићу и његовој сугрузи Марици да ће их протерати из Чачка због тога што Јаковљевић на изборима није гласао за Станковића који је добио на тим изборима као посланик трнавског среза, него за владиног кандидата, премда је то била иста политичка линија. „Да је овај наставник — каже надаље овај председник — гласао за опозицију био би гоњен. Гласао је за владу опет је гоњен, да није гласао опет би био гоњен. Зар овакви прогони нису неморални?“ — питао се Николић. На ову појаву он је указивао надајући се да ће краљевско намесништво учинити „да поједини несавесни посланици овако штетним радом не трују школу.“²³

Те, 1935. године подмладак Црвеног крста у Чачку подигао је на школском земљишту школску кухињу, у којој су се хранила сиромашна деца.

Наредне, 1936. године, у јесен, подигнута је нова школска зграда у Чачку, о чему је председник општине 26. новембра 1936. обавестио министра просвете и рекао да ће новоподигнута школа (чија градња је коштала милион динара) почети да ради идуће године.

Одбор за подизање споменика војводи Степи Степановићу предао је општини Чачак 74.000 динара као за помоћ за изградњу школе која ће бити украс вароши Чачка и предложио да она добије назив „Школа Војводе Степе.“ Одбор чачанске школе прихватио је овај предлог.²⁴

Почетком школске 1937/38. по два одељења из сваког разреда (са укупно 367 ученика), осам учитеља и два помоћна радника прешли су из старе у нову школу. Свечаност почетка рада заказана је за 17. октобар. Било је то величанствено славље. За управитеља ове школе именован је Милан Смиљанић.

У старој школи остало је 11 учитеља и 515 ђака.

Први јединствени програм за четвороразредне школе између два рата донесен је 1926. године и примењиван за целу територију Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, потом Југославије. Године 1933. донесен је нови наставни план и програм за народне школе. По њему радиле су све основне школе у Југославији до 1941.

Законом о народним школама 1929. народна школа дефинисана је као друштвена установа, чији је задатак „да наставом и васпитањем у духу друштвеног и народног јединства и верске трпељивости спрема ученике за моралне, одане и активне чланове друштва, народне и друштвене заједнице.“

Министар просвете је 5. фебруара 1935. прописао посебан образац-листу оцењивања за наставнике државних народних школа у Краљевини Југославије. У рубрике те листе писано је за учитеља: име и презиме, положај, подаци о ученицима, откада ради у том одељењу, у том месту, школска спрема и стручни испит, брачно и породично стање, стручна и педагошка спрема, испољене особине у раду и предности тог рада, одсуство и боловање, владање у служби и ван службе, рад на народном просвећивању, вођење разредне и школске администрације и да ли заслужује да добије други положај и боље место. У рубрици „нарочите васпитне особине“ изасланик Министарства просвете Миљко В. Танасијевић написао је за учитељицу Државне народне школе „Војвода Степа“ Миленију Мацаревић: „Вредна, умешна, пажљива и искусна. Према деци родитељски, нежна и блага. У примени дисциплинских мера објективна.“ Што се тиче на-

родног просвећивања, учитељица Мацаревић је радила на Подмлатку Друштва Црвеног крста, Ђачкој кухињи и Одбору мајки.²⁵ „Читала и пратила новине у настави. Са великом пажњом све је примењивала у васпитном и наставном раду“.

Ни три генерације нису се уписале у народну школу „Војвода Степа“, а већ су почеле припреме за одбрану земље од фашизма. Касарне у Чачку нису биле довољне да приме све обвезнике, који су мобилисани. Због тога су заузеле неке зграде у граду као и школа „Војвода Степа“. У њу су се сместили војници 9. новембра 1940. Тек када је ова јединица кренула према Скопљу, Ђаци су се 19. фебруара 1941. године вратили у своје учионице. Међутим, крајем марта 1941. школа је распуштена „на неизвесно време“.

ПРИЛОГ

УЧИТЕЉИ

Школска 1919/20.

I разред: Стеван К. Вучковић

Школска 1920/21.

I разред: Анка Кордић

II разред: Стеван К. Вучковић

III разред: Милош В. Поповић

Петар В. Михаиловић

IV разред: Савко Филиповић

Школска 1921/22.

I разред: Савко Филиповић

II разред: Анка Кордић

III разред: Стеван К. Вучковић

IV разред: Милош В. Поповић

Петар В. Михаиловић

Школска 1922/23.

I разред: Милош В. Поповић

II разред: Савко Филиповић

III разред: Анка Кордић

IV разред: Стеван К. Вучковић

Школска 1923/24.

I разред: Стеван К. Вучковић

II разред: Драгутин Оцокољић

III разред: Владимир Вељашевић

IV разред: Милан Т. Смиљанић

Школска 1924/25.

I разред: Анка Кордић

Персида Михаиловић

II разред: Анка Кордић

III разред: Даница Борбевић

IV разред: Владимир Вељашевић

Јелена Радојковић

Милева Обрадовић

Школска 1925/26.

I разред: Драгутин Оцокољић

Персида Михаиловић

II разред: Милева Обрадовић

III разред: Катарина Узуновић

IV разред: Милан Т. Смиљанић

Даница Р. Борбевић

Школска 1926/27.

I разред: Милан Т. Смиљанић

Даница Борбевић

II разред: Анка Кордић

Персида Михаиловић

III разред: Надежда Мојовић

IV разред: Стеван К. Вучковић

Катарина Узуновић

Школска 1927/28.

I разред: Стеван К. Вучковић

Катарина Узуновић

Анка Кордић

II разред: Милан Смиљанић

Даница Борбевић

Милица Раднић

III разред: Надежда Мојовић

IV разред: Драгутин Оцокољић

Радојка К. Цвијовић

Школска 1928/29.

I разред: Драгутин Оцокољић

Радојка К. Цвијовић

Зорка Луковић

Надежда Мојовић

II разред: Милка Анбелковић

Анка Кордић

III разред: Милица Раднић
Даница Борбевић

IV разред: Александар Милошевић
Персида К. Михаиловић

Школска 1929/30.

I разред: Александар Милошевић
Божен Чулиг
Марија Браим
Милка Анђелковић

II разред: Драгутин Оцокољић
Радојка К. Цвијовић
Анка Оцокољић
Надежда Мојовић

III разред: Евка Мариновић
Десанка Милошевић

IV разред: Милан Т. Смиљанић
Зорка Симић
Милица Раднић

Школска 1930/31.

I разред: Милан Т. Смиљанић
Милица Раднић
Зорка Симић
Олга Плазинић

II разред: Александар Милошевић
Марица Јаковљевић
Илза Хубмајер
Милка Анђелковић

III разред: Надежда Мојовић
Анка Оцокољић
Радојка К. Цвијовић

IV разред: Драгољуб В. Јевтовић
Десанка Милошевић
Евка Мариновић

Певање је у свим разредима
предавала
Марија Браим.

Школска 1931/32.

I разред: Драгољуб В. Јевтовић
Евка Мариновић
Драгослав Урошевић
Десанка Милошевић

II разред: Милан Т. Смиљанић
Милица Раднић
Зорка Симић
Олга Плазинић

III разред: Анка Оцокољић
Илза Хубмајер
Марица Јаковљевић

IV разред: Драгутин Оцокољић
Драга Благојевић
Радојка К. Цвијовић
Драгољуб Јаковљевић
Стеван К. Вучковић

Школска 1932/33.

I разред: Драгутин Оцокољић
Радојка К. Цвијовић
Марица Јаковљевић
Надежда Мојовић

II разред: Драгољуб Јевтовић
Евка Мариновић
Драгослав Урошевић
Десанка Милошевић

III разред: Олга Плазинић
Зорка Симић
Милица Раднић

IV разред: Александар Милошевић
Анка Оцокољић
Драгољуб Јаковљевић
Илза Хубмајер

Школска 1933/34.

I разред: Александар Милошевић
Марица Јаковљевић
Илза Хубмајер
Анка Оцокољић

II разред: Драгутин Оцокољић
Радојка К. Цвијовић
Драгољуб Јаковљевић
Надежда Мојовић

III разред: Драга Благојевић
Драгослав Урошевић
Евка Мариновић

IV разред: Милан Т. Смиљанић
Зорка Симић
Олга Плазинић
Милица Раднић
Радован Јов. Зец

Школска 1934/35.

I разред: Милан Т. Смиљанић
Драга Благојевић
Радован Јов. Зец
Олга Плазинић

II разред: Десанка Милошевић
Марица Јаковљевић
Илза Хубмајер
Анка Оцокољић

III разред: Надежда Мојовић
Драгољуб Јаковљевић
Радојка К. Цвијовић

IV разред: Драгослав Урошевић
Драгољуб В. Јевтовић
Десанка Милошевић
Евка Мариновић
Славојка Моковић

Школска 1935/36.

I разред: Драгољуб В. Јевтовић
Евка Мариновић
Драгослав Урошевић
Десанка Максимовић

II разред: Драгослав Веселиновић
Милан Смиљанић
Драга Благојевић
Радован Јов. Зеџ
Олга Плазинић

III разред: Анка Оцокољић
Јованка Лазовић
Марица Јаковљевић

IV разред: Светолик С. Пауновић
Надежда Мојовић
Радојка К. Цвијовић
Предраг Вујковић
Драгољуб Јаковљевић

Школска 1936/37.

I разред: Миленија Маџаревић
Вукосав Булатовић
Радојка К. Цвијовић
Марица Јаковљевић
Светолик Пауновић
Надежда Мојовић

II разред: Станица Глинтић
Костадинка Веселиновић
Драгољуб В. Јевтовић
Евка Мариновић
Драгослав Урошевић
Десанка Милошевић

III разред: Олга Плазинић
Радован Јов. Зеџ
Драга Благојевић

IV разред: Александар Милошевић
Анка Оцокољић
Драгољуб Јаковљевић
Драгослав Веселиновић
Јованка Лазовић

Школска 1937/38.

I разред: Анка Оцокољић
Александар Милошевић
Јованка Лазовић

II разред: Вукосав Булатовић
Светолик Пауновић
Радојка К. Цвијовић
Надежда Мојовић

III разред: Евка Мариновић
Десанка Милошевић

IV разред: Анка Милићевић
Драга Благојевић

Школска 1938/39.

I разред: Јованка Лазовић
Олга Плазинић
Драга Благојевић

II разред: Александар Милошевић
Јованка Лазовић
Анка Оцокољић

III разред: Надежда Мојовић
Радојка К. Цвијовић

IV разред: Евка Мариновић
Љубица Милосављевић

Школска 1939/40.

I разред: Вера Кастратовић
Евка Мариновић
Љубица Милосављевић

II разред: Марица Јаковљевић
Драга Благојевић
Олга Плазинић

III разред: Анка Оцокољић
Јованка Лазовић

IV разред: Милка Анђелковић
Светозар Лепосавић
Павле Јовановић

Школска 1940/41.

I разред: Павле Јовановић
Љубица Милосављевић
Милка Анђелковић
Светозар Лепосавић

II разред: Љубица Милосављевић
Десанка Милошевић
Евка Мариновић

III разред: Драга Благојевић
Олга Плазинић

IV разред: Јованка Лазовић
Анка Оцокољић
Александар Милошевић
Симо Кастратовић

* * *

Основна школа „Војвода Степа“

Школска 1937/38.

I разред: Драгослав Веселиновић
Милојка Мутаџић

II разред: Добривоје Маџаревић

III разред: Драгослав Урошевић
Станица Глинтић

IV разред: Олга Плазинић
Радован Јов. Зеџ
Костадинка Веселиновић

Школска 1938/39.

I разред: Костадинка Веселиновић
Радован Јов. Зеџ

II разред: Миленија Маџаревић

III разред: Добривоје Маџаревић
Милосав Пендић
Драгослав Веселиновић

IV разред: Станица Глинтић
Десанка Милошевић
Драгослав Урошевић

Школска 1939/40.

- I разред: Станица Глинтић
Драгослав Урошевић
Десанка Милошевић
- II разред: Костадинка Веселиновић
Радован Јов. Зеџ
- III разред: Драгослав Веселиновић
Миленија Маџаревић
- IV разред: Милисав Пендић
Добривоје Маџаревић

Школска 1940/41.

- I разред: Миленија Маџаревић
Милисав Пендић
Олга Вујовић
- II разред: Драгослав Урошевић
Станица Глинтић
- III разред: Радован Јов. Зеџ
Костадинка Веселиновић
- IV разред: Борко Тодоровић
Драгослав Веселиновић

НАПОМЕНЕ

1. Архив Југославије, Министарство просвете Краљевине Југославије, Одељење за основну наставу, фонд у сребивању. Општи извештај о стању основних школа у школском чачанском срезу за 1918/1919, који је школски надзорник 17. августа 1919. послао Министарству просвете (Одељењу за основну наставу).

2. Исто.

3. Исто.

4. Исто, Извештај школског надзорника Министарству просвете од 15. јула 1920, о извршеном прегледу основних школа у чачанском школском срезу на крају школске 1919/1920.

5. Исто.

6. Исто.

7. Архив Југославије, Министарство просвете Краљевине Југославије, Одељење за основну наставу, фонд у сребивању, полугодишњи извештај школског надзорника за чачански школски срез о стању народних школа школске 1919/1920.

8. Исто, Извештај школског надзорника за чачански школски срез школски 1921/1922.

9. Исто.

10. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез школске 1923/1924.

11. Исто.

12. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез на крају школске 1924/1925.

13. Исто.

14. Исто.

15. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез школске 1925/1926.

16. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез школске 1928/1929.

17. Исто.

18. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез на крају школске 1928/1929.

19. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез школске 1930/1931.

20. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез за прво полугође шк. 1930/1931.

21. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез за друго полугође школске 1933/1934.

22. Исто, извештај школског надзорника за чачански школски срез за I полугође 1936/37.

23. Исто.

24. Исто.

25. Исто, полугодишњи извештај школског надзорника за чачански школски срез за прво полугође 1938/1939.

ÉCOLE PRIMAIRE DE TCHATCHAK ENTRE 1918 ET 1941

Au cours de la première guerre mondiale l'École primaire de Tchatchak fut gravement endommagée. Elle perdit ses fenêtres, ses portes, sa clôture... Sa bibliothèque fut détruite, son mobilier et le matériel scolaire furent abîmés. Les dommages s'élevaient à près de 45.000 dinars.

Pour l'année scolaire 1919/20, l'École primaire de Tchatchak reçut un grand nombre d'élèves appartenant à plusieurs générations, du fait que pendant la guerre l'enseignement n'était pas donné.

En octobre 1919 une mission américaine se fit céder par le Ministère de l'Armée et de la Marine la caserne du Xe régiment, où elle ouvrit une école pour les orphelins serbes.

Ce n'est qu'au bout de six ans après la guerre que fut rénovée la bibliothèque scolaire où il n'avait subsisté que 28 volumes.

La fondation de l'École professionnelle de filles à Tchatchak fut surtout l'oeuvre de Lenka Gavrilović, épouse de Vasa Gavrilović qui fut le député de Tchatchak à l'Assemblée Nationale pendant plusieurs années.

Vers les années 30 du XXe siècle l'École primaire de Tchatchak était fréquentée par plus de 700 élèves. Comme un aussi grand nombre d'élèves ne pouvait pas tenir dans le bâtiment existant, la mairie de Tchatchak prit à location une maison privée, en attendant que la construction d'une nouvelle école fût achevée. Ce n'est qu'en automne 1937 que celle-ci reçut les premiers élèves.

Le Comité organisé en vue de l'élévation d'un monument à la mémoire du voïvode Stepa Stepanović remit à la commune de Tchatchak une somme de 74.000 dinars à titre d'aide à la construction de l'École qui devait embellir la ville de Tchatchak et proposa que cette institution portât le nom du voïvode Stepa Stepanović. Le Conseil de l'École primaire accepta cette proposition. C'est Milan Smiljanić qui fut nommé directeur de la nouvelle école.

A peine trois générations furent inscrites à l'École destinée à perpétuer le souvenir du voïvode Stepa Stepanović que l'on commença des préparatifs en vue de la défense contre le fascisme. Vers la fin du mois de mars 1941 l'enseignement fut suspendu pour une période indéfinie.